

EXPUNERE DE MOTIVE

Incepand cu anul 2001, Guvernul a adoptat o viziune pragmatica, deschisa spre economia reala. Relansarea cresterii economice a devenit o prioritate a politicii macroeconomice, pornindu-se de la importanta sa, atat pentru asigurarea conditiilor de realizare a criteriilor de aderare la Uniunea Europeana, cat si pentru cresterea nivelului de trai.

Continuarea aplicarii cu fermitate a masurilor de reforma economica prevazute in Planul de actiune al Programului de guvernare, vor asigura conditiile pentru mentinerea cresterii economice, pe perioada 2003-2006, cu ritmuri de peste 5%.

Proгноza evolutiei principalilor indicatori macroeconomici pentru perioada 2003-2006 ilustreaza ca, prin aplicarea Programului de guvernare, se asigura o crestere economica in ritmuri anuale superioare celor din Uniunea Europeana, accelerand procesul de apropiere de nivelul de dezvoltare al tarilor comunitare.

Procesul de ajustare structurala a industriei in perioada 2003-2006 va cuprinde, pe de o parte, modernizarea si dezvoltarea agentilor economici cu potential de competitivitate si, pe de alta parte, reorientarea, redimensionarea sau inchiderea partiala sau integrala a unor capacitati de productie fara desfacere la intern si la export, actiuni ce vor fi insotite de masuri de atenuare a efectelor sociale. In categoria acestor masuri se incadreaza si Programul social pe perioada 2002-2003 aprobat prin Hotararea Guvernului nr.811/2002.

Obiectivele acestui Program sunt astfel stabilite incat o data atinse sa constituie premise favorabile pentru o urmatoare etapa si pentru un viitor program social, care sa asigure continuarea si incheierea in cele mai bune conditii a negocierilor pentru integrarea Romaniei in Uniunea Europeana.

Transformarile structurale ale economiei si societatii romanesti, care au ca obiectiv construirea unei economii competitive si dinamice, capabila de o crestere economica durabila, precum si de ameliorarea cantitativa si calitativa a ocuparii fortei de munca si o mai mare coeziune sociala, au condus la aparitia unor fenomene favorabile.

Astfel, numarul salariatilor la sfarsitul sem.I 2002 pe total economie a fost de 4.404,2 mii persoane, mai mare cu 90 mii persoane (2%) fata de ianuarie 2002, rata somajului inregistrata in luna iunie 2002 a fost de 9,6%, in scadere fata de 12,4% cat a fost in ianuarie 2002.

Incepand cu data de 1 ianuarie 2003 se va asigura o crestere in termeni reali a salariilor nete, astfel incat, ca medie a anului 2003 fata de media anului 2002, sa se asigure cresterea de 3%.

In anul 2003 s-a estimat ca numarul mediu de salariati se va majora cu circa 69 mii de persoane, iar rata somajului se estimeaza ca se va situa sub 9%.

In conditiile actuale, cand resursele financiare sunt limitate, politica sociala promovata de Guvern urmareste asigurarea unui nivel corespunzator de protectie sociala, servicii sociale cat mai accesibile intregii populatii, sanse reale pentru toti cetatenii si garantia exercitarii de catre acestia a drepturilor fundamentale si sociale, pe baza unei mai bune coordonari a programelor specifice.

In categoria masurilor aprobate prin Programul social, care vizeaza protectia sociala pentru categoriile de persoane cu venituri mici, ca urmare a cresterii preturilor la energie si combustibil, sunt incluse si cele referitoare la:

-continuarea recorelarii pensiilor si indexarea acestora; in anul 2003 vor beneficia de recorelare circa 2.275 mii de pensionari din sistemul de stat, sumele suplimentare ce se vor acorda de la 1 ianuarie 2003 fiind cuprinse intre 53 mii lei

si 142 mii lei, iar in luna iulie intre 60 mii lei si 151 mii lei, beneficiind de recorelarea pensiilor si un numar de circa 400 mii de pensionari agricultori. In anul 2003, pensiile pentru vechime completa care beneficiaza de recorelare, vor creste in termeni reali, in urma aplicarii etapelor de recorelare, cu 11%, iar cele de urmas cu 8,93%. Pensiile vor fi indexate trimestrial, in raport cu rata inflatiei in martie si iunie 2003. Se va aplica un mecanism de indexare diferentiat care impreuna cu programul de recorelare sa conduca la atenuarea discrepantelor si la stabilirea proportiilor firesti intre diferitele categorii de pensionari.

-stimularea ocuparii fortei de munca si reducerea somajului prin stimularea angajatorilor pentru încadrarea în programul de ocupare temporara a fortei de munca pentru executarea de lucrari si activitati de interes pentru comunitatile locale prin acordarea unei subventii pentru fiecare loc de munca la nivelul a 70% din salariul de baza minim brut pe tara. Efortul financiar estimat in anul 2003 pentru aceasta masura este de 625,0 miliarde lei.

Proiectele bugetelor asigurarilor sociale de stat si asigurarilor pentru somaj au fost construite pe baza datelor de prognoza privind evolutia principalilor indicatori macroeconomici pe anul 2003, executia preliminara a veniturilor si cheltuielilor in anul 2002 si a masurilor de protectie sociala a veniturilor populatiei care se au in vedere pentru anul 2003 si care fac parte din sustinerea politicilor de acompaniament social (asistenta, pensii, ajutoare si indemnizatii, sanatate, invatamant) care vor avea ca efect functionarea eficienta a economiei cu consecinte asupra cresterii de productivitate.

La elaborarea proiectelor bugetelor asigurarilor sociale de stat si asigurarilor pentru somaj, pe anul 2003, s-au avut in vedere urmatoarele categorii de beneficiari si cuantumuri medii lunare:

- 4.575.000 pensionari de asigurari sociale ;
- 1.684.400 pensionari agricultori;
- 257.600 persoane cu ajutor de somaj;
- 75.000 persoane cu alocatie de sprijin;

- 103.000 persoane cu indemnizatie de somaj pentru absolventi;
- 1.946.009 lei/luna - pensia de asigurari sociale de stat;
- 391.592 lei/luna - pensia agricultorilor;
- 1.875.000 lei/luna - indemnizatie de somaj;
- 421.243 lei/luna - alocatia de sprijin;
- 1.250.000 lei/luna - indemnizatie de somaj pentru absolventi.

La determinarea nivelelor medii lunare pe anul 2003 ale pensiei de asigurari sociale, pensiei agricultorilor, indemnizatiei de somaj, indemnizatiei de somaj pentru absolventi, si alocatiei de sprijin s-a plecat de la cuantumurile estimate pentru luna decembrie 2002, masurile de protectie sociala a veniturilor preconizate pentru anul 2003 si reglementarile legale in vigoare.

In contextul aplicarii prevederilor Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii si alte drepturi de asigurari sociale, cu modificarile si completarile ulterioare, ale Legii nr.76/2002 privind sistemul asigurarilor pentru somaj si stimularea ocuparii fortei de munca si a conventiei incheiate cu confederatiile sindicale reprezentative la nivel national prin care s-a stabilit ca incepand cu 1 ianuarie 2003 contributiile de asigurari sociale sa fie reduse cu 5 puncte procentuale, din care 2,67 puncte procentuale din contributia asiguratului si 2,33 puncte procentuale din contributia angajatorului, proiectele bugetelor asigurarilor sociale de stat si asigurarilor pentru somaj au fost construite avandu-se in vedere urmatoarele:

- in cazul angajatorului, cota medie de contributie de asigurari sociale luata in calcul este de 25,3% (include si contributia de asigurare pentru accidente de munca si boli profesionale de 0,5%) iar cota de contributie la bugetul asigurarilor pentru somaj este de 3,5%;

- cotele individuale de contributie de asigurari sociale si de contributie de asigurari pentru somaj luate in calcul sunt de 9,5% si respectiv de 1%;

- cotele medii de contributie de asigurari sociale si de contributie de asigurari pentru somaj luate in calcul in cazul altor persoane asigurate sunt de 34% si respectiv de 4,5%;

-in cazul pensiilor de asigurari sociale de stat, nu s-au mai calculat contributi de asigurari sociale de sanatate, iar in cazul indemnizatiilor de somaj, contributiile de asigurari sociale de sanatate nu se mai suporta de catre beneficiarii acestor drepturi, ci din bugetul asigurarilor pentru somaj;

- cuantumul fix al indemnizatiilor pentru insotitor, in cazul pensionarilor de gradul I de invaliditate;

- cuantumul ajutorului de deces;

- coeficientul in raport de care se stabileste valoarea unui punct de pensie in anul 2003, indicatori care, de altfel, sunt propusi spre aprobare prin proiectul legii bugetului asigurarilor sociale de stat pe anul 2003.

Mentionam ca reducerea cotelor de contributi de asigurari sociale se incadreaza si in masurile de reforma fiscala necesare alinierii acestora la nivelurile celor practicate in majoritatea tarilor din Uniunea Europeana, fiind si un pas intermediar trecerii la sistemul unic de colectare a contributiilor incepand cu 1 ianuarie 2004.

In **Bugetul asigurarilor sociale de stat** cea mai mare parte din venituri provin din contributiile datorate potrivit Legii nr.19/2000, cu modificarile si completarile ulterioare, respectiv contributia pentru asigurari sociale datorata de angajatori, de salariati si alte persoane asimilate, de alte persoane asigurate, precum si contributiile pentru asigurari sociale datorate de persoanele aflate in somaj.

De asemenea, in acest buget sunt prevazute si veniturile din contributiile suportate de beneficiarii biletelor de odihna si tratament. Pentru anul 2003 se propune acordarea unui numar de 445.000 locuri, din care 380.000 locuri la tratament balnear si 65.000 locuri la odihna. Mentionam ca, in anul 2003 se pot acorda gratuit 40.000 bilete persoanelor care, potrivit legii, beneficiaza de aceste gratuitati.

Criteriile pe baza carora se acorda bilete pentru tratament, precum si nivelul cotei de participare individuala a beneficiarilor se stabilesc de Casa Nationala de Pensii si Alte Drepturi de Asigurari Sociale, conform prevederilor art. 117(5) din Legea nr.19/2000, cu modificarile si completarile ulterioare, iar in cazul biletelor de odihna conditiile de acordare sunt cele

stabilite prin Hotararea Guvernului nr.494/2001 pentru aprobarea Normelor si criteriilor pe baza carora se acorda bilete de odihna prin sistemul organizat si administrat de Ministerul Muncii si Solidaritatii Sociale.

Cheltuielile bugetului asigurarilor sociale de stat sunt destinate platii pensiilor si celorlalte prestatii de asigurari sociale de stat: incapacitate temporara de munca, maternitate, ingrijirea copiilor bolnavi pana la 7 ani, cresterea copiilor pana la 2 ani, tratament balnear si odihna, ajutoare de deces, compensatii pentru pensiile refugiatilor greci si contributii pentru asigurarile sociale de sanatate a persoanelor aflate in concediu medical.

In bugetul asigurarilor sociale de stat pe anul 2003 sunt prevazute si cheltuielile necesare pentru transmiterea drepturilor de pensii, precum si cheltuieli pentru organizarea si functionarea sistemului public de pensii prevazute in Legea nr.19/2000, cu modificarile si completarile ulterioare.

Potrivit prevederilor art.6 din Ordonanta Guvernului nr.66/1994, cu modificarile ulterioare, bugetul asigurarilor sociale de stat datoreaza trezoreriei statului dobanzi pentru sumele imprumutate din trezorerie in vederea acoperirii deficitelor temporare inregistrate de bugetul asigurarilor sociale de stat.

De asemenea, din bugetul asigurarilor sociale de stat, pe anul 2003 se finanteaza integral si cheltuielile cu organizarea si functionarea Institutului National de Expertiza Medicala si Recuperarea Capacitatii de Munca, care potrivit Hotararii Guvernului nr.1319/2001 pentru modificarea si completarea Statutului Casei Nationale de Pensii si Alte Drepturi de Asigurari Sociale, a trecut in subordinea acestei institutii.

In bugetul asigurarilor sociale de stat, pentru anul 2003 sunt prevazute cheltuieli finantate din credite externe, ca urmare a aplicarii acordului de imprumut convenit de Romania cu Banca Internationala pentru Reconstructie si Dezvoltare pentru Proiectul privind forta de munca si protectia sociala, ratificat prin Ordonanta Guvernului nr.35/1995, aprobata prin Legea nr.121/1995 si a Acordului de imprumut incheiat intre

Romania si Banca Internationala pentru Reconstructie si Dezvoltare referitor la Proiectul privind dezvoltarea sectorului social, ratificat prin Ordonanta de urgenta a Guvernului nr.111/2001.

Precizam ca, in bugetul asigurarilor sociale de stat sunt cuprinse si veniturile privind asigurarea pentru accidente de munca si boli profesionale, prevazute de Legea nr.346/2002 privind asigurarea pentru accidente de munca si boli profesionale, care in anul 2003 vor fi gestionate de Ministerul Muncii si Solidaritatii Sociale.

Bugetul asigurarilor pentru somaj prevede realizarea unor venituri care provin in cea mai mare parte din contributia de 3,5% datorata de persoanele fizice si juridice care angajeaza personal, din contributia de 1% datorata de salariatii, precum si din contributia de 4,5% datorata, potrivit legii, de alte persoane asigurate.

De asemenea, sunt prevazute venituri din majorari de intarziere pentru neplata la termen a contributiilor datorate de persoanele fizice si juridice, incasari din rambursarea imprumuturilor acordate pentru infiintarea si dezvoltarea de intreprinderi mici si mijlocii, precum si donatii reprezentand cofinantarea PHARE pentru anul 2003 pentru platile compensatorii, conform Memorandumului de finantare dintre Guvernul Romaniei si Comisia Europeana referitor la Programul RO 9904 pentru restructurarea intreprinderilor si reconversie profesionala (RICOP), semnat la Bucuresti la 30 decembrie 1999, ratificat prin Ordonanta de urgenta nr. 62/2000, cu modificarile si completarile ulterioare.

De mentionat ca, la partea de venituri se prevad distinct sursele de finantare a platilor compensatorii si a serviciilor de preconcediere colectiva.

Cheltuielile bugetului asigurarilor pentru somaj sunt destinate, in cea mai mare parte, pentru plata indemnizatiilor de somaj, alocatiei de sprijin, platilor compensatorii si indemnizatiilor de somaj pentru absolventi.

In categoria indemnizatiilor pentru somaj sunt incluse si veniturile de completare pentru salariatii din unitatile

sectorului productiei de aparare care isi reduc temporar activitatea, cu mentinerea contractului de munca, precum si ale personalului disponibilizat, conform prevederilor Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 170/2001 privind atenuarea impactului social ca urmare a procesului de reorganizare a sectorului productiei de aparare, cu modificarile si completarile ulterioare.

Mentionam ca, in anul 2003 beneficiaza de plati compensatorii acordate din bugetul asigurarilor pentru somaj persoanele disponibilizate prin concedieri colective din unitatile prevazute in Planul de restructurare in vederea aplicarii Programului de restructurare a intreprinderilor si de reconversie profesionala (RICOP), conform prevederilor Ordonantei de urgenta a Guvernului nr.98/1999 privind protectia sociala a persoanelor ale caror contracte individuale de munca vor fi desfacute ca urmare a concedierilor colective, aprobata prin Legea nr.312/2001, cu modificarile si completarile ulterioare, precum si persoanele carora le-au incetat contractele individuale de munca, ca urmare a privatizarii Societatii Comerciale Combinatul Siderurgic "Sidex" -S.A. Galati, conform prevederilor Ordonantei de urgenta a Guvernului nr.119/2001 privind unele masuri pentru privatizarea Societatii Comerciale Combinatul Siderurgic "Sidex" -S.A. Galati, cu modificarile si completarile ulterioare.

De asemenea, o importanta deosebita este acordata si cheltuielilor pentru realizarea de masuri active, care sa conduca la imbunatatirea gradului de ocupare a fortei de munca.

In cadrul acestora se regasesc platile pentru stimularea angajatorilor care incadreaza absolventi sau someri apartinand unor categorii defavorizate, platile pentru stimularea somerilor care se angajeaza inainte de expirarea perioadei de somaj, platile pentru stimularea mobilitatii fortei de munca.

De asemenea, in cadrul acestor masuri active, pe anul 2003 s-au prevazut sume pentru acordarea de credite cu dobanzi avantajoase pentru intreprinzatorii mici si mijlocii care creeaza locuri de munca, ocupate cu prioritate de catre persoane din randul somerilor. Avand in vedere solicitarile si sumele acordate in anii anteriori, cuantumului maxim al creditului

ce poate fi acordat unui beneficiar de credite, in anul 2003, potrivit art.87 din Legea nr.76/2002, pentru locurile de munca nou-create, s-a estimat a fi de 25 miliarde de lei (pentru un numar de 250 de locuri nou-create).

Din bugetul asigurarilor pentru somaj se suporta si contributiile de asigurari sociale pentru persoanele care beneficiaza de drepturi banesti lunare, care se suporta din acest buget in conditiile Legii nr.19/2000, cu modificarile si completarile ulterioare, contributiile pentru asigurarile sociale de sanatate pentru someri, conform prevederilor Legii nr.76/2002, precum si contributiile pentru asigurarile pentru accidente de munca si boli profesionale pentru someri, potrivit prevederilor Legii nr.346/2002 privind asigurarea pentru accidente de munca si boli profesionale, incluse in contributiile de asigurari sociale de stat pentru someri. In bugetul asigurarilor pentru somaj sunt prevazute, de asemenea, sume necesare pentru functionarea Agentiei Nationale pentru Ocuparea Fortei de Munca, a carei organizare si functionare s-a aprobat prin Legea nr.145/1998, cu modificarile si completarile ulterioare. Precizam ca, urmare a solicitarii ordonatorului de credite, in anul 2003 cheltuielile de personal au fost majorate pentru 50 de posturi in plus, care vor fi atribuite centrelor regionale de formare profesionala a adultilor, infiintate conform proiectului "Forta de munca si protectie sociala" finantat de Banca Mondiala.

In bugetul asigurarilor pentru somaj, pentru anul 2003 sunt prevazute cheltuieli finantate din credite externe, ca urmare a aplicarii Acordului de imprumut convenit de Romania cu Banca Internationala pentru Reconstructie si Dezvoltare pentru Proiectul privind forta de munca si protectia sociala, ratificat prin Ordonanta Guvernului nr.35/1995, aprobata prin Legea nr.121/1995 si a Acordului de imprumut incheiat intre Romania si Banca Internationala pentru Reconstructie si Dezvoltare referitor la Proiectul privind dezvoltarea sectorului social, ratificat prin Ordonanta de urgenta a Guvernului nr.111/2001.

Față de cele arătate mai sus, s-a întocmit proiectul de Lege a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2003 și anexele corespunzătoare ale acestuia, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.



PRIM MINISTRU



ADRIAN NĂSTASE